

*Poštovani predsjedniče Vlade RH, poštovani rektore, prorektori,
Poštovani dekani,
Poštovani kolege profesori, visoki uzvanici,
Dame i gospodo,*

iznimno mi je zadovoljstvo da Vas mogu pozdraviti u ime predsjednika Hrvatskog sabora ali i svoje osobno te vam se obratiti s nekoliko prigodnih riječi na ovoj svečanoj sjednici u prigodi Dana Sveučilišta u Zagrebu.

Sveučilište u Zagrebu najstarije je sveučilište s neprekidnim djelovanjem u Republici Hrvatskoj i među najstarijima u Europi.

Kao najveće i u akademskom i istraživačkom smislu vodeće sveučilište ima posebnu ulogu i odgovornost u čuvanju, promicanju i unaprjeđenju nacionalnoga intelektualnoga, znanstvenoga i kulturnoga naslijeđa te u jačanju međunarodne prepoznatljivosti hrvatskoga visokog obrazovanja i znanosti.

Visoko je obrazovanje temelj razvitka svakog društva, pa i našega. Prije četrdesetak godina samo je 3,6 posto stanovnika Hrvatske imalo fakultetsko obrazovanje, a danas više od 90 posto djece završava srednju školu i devet od deset njih upisuje fakultet. Međutim, drugačija je slika kada pogledamo koliko mladih završava fakultet – u skupini starih između 25 do 35 godina, u nas ih trećina ima završen fakultet, pa je tako Hrvatska jedna od EU država sa značajnom stopom odustajanja od visokog obrazovanja, barem u toj dobnoj skupini. No to je samo jedan od problema sa kojim se suočava i visoko obrazovanje i hrvatsko društvo danas. Još je veći problem masovan odlazak mladih fakultetski obrazovanih ljudi u inozemstvo i to ne s idejom da unaprijede svoje znanje i vrate se u domovinu te primijene stečeno znanje, već da svoju karijeru i budućnost ostvare u inozemstvu.

O reformi obrazovanja (na žalost ne odgoja i obrazovanja) govori se već nekoliko godina i čini se da Hrvatska uistinu prepoznaje obrazovanje i znanost kao svoje razvojne prioritete koji joj jedini mogu donijeti dugoročnu društvenu stabilnost, ekonomski napredak i osiguranje kulturnog identiteta, a Hrvatski je sabor 2014. godine na tragu toga usvojio Strategiju obrazovanja, znanosti i tehnologije. Na žalost, usprkos tome, o ovom važnom pitanju postoje još uvijek i prilične kontroverze. One se ne svode ni u kojem slučaju samo na potrebu veće zastupljenosti STEM područja koje je temelj za inženjerske, biomedicinske, prirodoslovno-matematičke i druge struke, bitne za gospodarski i društveni razvitak u 21. stoljeću. Ključno je također da u provođenju reforme stvorimo sustav u kojem ćemo mladima predati u nasljeđe nacionalne vrijednosti, osjećaj domoljublja, nacionalnog identiteta, hrvatskog jezika i kulture, hrvatske povijesti i to ne samo one nedavne (mislim pritom na Domovinski rat) već i one ranije. Naime, ako istinu o tome ne doznaju od svojih učitelja i iz naših udžbenika utemeljenih na znanstvenim podacima, biti će prisiljeni doznati neku drugačiju „istinu“ iz medija ili pak nekih drugih i drugačijih knjiga pa će sve ono za što su tisuće i tisuće Hrvata i drugih hrvatskih građana trpili u tamnicama ili dali svoje živote tijekom povijesti, biti obezvrijeđeno i novim generacijama nepoznato ili nevažno. Uvjeren sam, ipak, da se to neće dogoditi.

Kada govorimo o hrvatskom jeziku i njegovoj ulozi u školstvu, uključujući i ono visoko, podsjetimo se da je biskup Josip Juraj Strossmayer, čovjek koji je nevjerojatno mnogo doprinijeo očuvanju naše baštine i kulture, osnivanjem Akademije udario temelje visokom obrazovanju i znanstvenom radu u Hrvatskoj te koji je 1861. godine potaknuo Hrvatski sabor na donošenje zakonske osnove upravo o Sveučilištu u Zagrebu, često isticao kako je „jezik narodu najveći dar Božji“ i kako je „jezik ogledalo narodne duše“.

Budući da ovdje predstavljam Hrvatski sabor, moram na kraju citirati i riječi velikog hrvatskog književnika i političara, bana koji je upravo u Hrvatskom saboru rekao „Prije svega treba ljubiti svoj narod, a štovati ostale...“ I to trebamo naučiti naše studente jer bez toga će mnogo drugoga što ćemo ih naučiti biti tek od ograničene koristi ili će u najmanju ruku njihove osobnosti biti znatno siromašnije i uskraćene za jedan veliki dar kojega bismo im morali ostaviti.